Kotilaisten suku

KOTILAISTEN SUKUSEURAN JÄSENLEHTI. Kahdeskymmeneskuudes vuosikerta. Numero 1/2022

Riitta Kotilaisen kimmeltävä kesätyö Näsijärvellä SIVU 10

Suolammin talon rankka tarina SIVU 12

KOTILAISTEN UNOHTUMATON KOHTAAMINEN

Pielisjärven sukuhaaran syntysijoilla Lieksassa kesäkuussa 2022 SIVU 4

SUKUKOKOUS oli taas merkkitapaus

Kotilaisten sukukokous on aina merkkitapaus. Sitä se oli tänäkin vuonna, kun kokoonnuimme sukurakkaiden ja toimeliaiden Pielisjärven Kotilaisten kotimaisemissa, Lieksan kauniissa kaupungissa.

Sukulehden päätoimittaja Lauri oli tuottanut tarkoitusta varten hienon kutsu- ja esittelylehtisen, muistattehan. Sitähän ei muuten erotakaan muista huipputasokkaista matkailuesitteistä kuin siitä, että Laurin esite on totta.

Tapahtuman lämmin ja läheisen ystävällinen ilmapiiri täytti taas mielet, kokoustilat, ruokasalit ja koko yhteisen ajan Kylänlahdessa, Lieksan kristillisellä opistolla, sekä muissa ohjelmaan kuuluneissa paikoissa. Aina se yllättää hyväntahtoisella vaikuttavuudellaan.

Kokouspaikan emäntäkin oli pannut saman asian merkille. Hän kertoi, että oli ollut todella mukava olla työvuorossa opistolla, kun kaikki kokousvieraat olivat niin iloisia ja hyväntuulisia. Kuulostipa hyvältä ihan ääneen sanottuna!

Laskimme sunnuntain aamupäivällä sinivalkovoittoisen kukkalaitteemme Lieksan keskustan kirkkomaan sankaripaaden juurelle. Mielen täytti ajankohtaisista syistä aivan erityisen suuri kiitollisuus kunniasukupolven mittaamattomista uhrauksista hyväksemme. Uhrausten ansioista meillä on asuttavana ja elettävänä tämä meille maailman paras maa, kotimaa.

Ei voinut samalla olla ajattelematta – ei kovin kaukana meistä – Ukrainan urhean kansan taistelua olemassaolostaan. He käyvät nyt omaa talvisotaansa ylivoimaista, oikeudetonta hyökkääjää vastaan. Myötäelävät ajatuksemme ja konkreettinen apumme ovat itsenäisyyttään puolustavien lähimmäistemme tukena.

> **Nyt siis mietintämyssyt käyttöön, hyvät sukulaiset, ja löytämään Kotilaisten sukuseuralle passeli sukukokouspaikka kesäkuulle 2025!**

Sukutapaamisen juhlavan sunnuntai- iltapäiväisen päätöskonsertin Vuonislahden lavalla teki käytännössä mahdolliseksi kansainvälisestikin tunnettu ja tunnustettu sukulaisemme, oopperalaulaja Juha Kotilainen. Lämmin kiitoksemme Juhan vaivannäöstä ja upeasta konsertista taitavan Tanguango- kokoonpanon ja sellisti Matti Makkosen säestämänä!

Sukuseura, ainakin sen hallitus, elää aina kuin sukukokouksesta toiseen: kun viimeisin kokous on pidetty, on uutta jo ryhdyttävä suunnittelemaan, ainakin kokouspaikan valinnan osalta.

Toisin kuin toivoimme, emme päässeet tänä vuonna, emmekä pääse kolmen vuodenkaan kuluttua koti- Suomeni naapurissa sijaitsevaan Piispalan leirikeskukseen sukukokoustamme pitämään. Tuolla pohjoisen Keski-Suomen merkittävimmän liikunta-, kokous- ja koulutuspaikan toimijalla on pitkäaikaiset sopimukset eri järjestäjien kanssa juuri siihen aikaan, kun mekin tiloja tarvitsemme.

Nyt siis mietintämyssyt käyttöön, hyvät sukulaiset, ja löytämään Kotilaisten sukuseuralle passeli sukukokouspaikka kesäkuulle 2025!

Olemme hallituksessa, kuten sanotaan, pelkkinä silminä ja korvina hyville ehdotuksillenne!

Kiitokset niistä jo etukäteen!

Järjestämme Helsingin keskustassa 19.11. kaikille Suomen Kotilaisille tarkoitetun pikkujoulujuhlan. Kutsun ja muut tarpeelliset tiedot löydät tämän lehden takakannen ilmoitustekstistä.

Tulethan mukaan juhlimaan kanssamme perinteistä pikkujoulujuhlaa!

Toivotan teille kaikille ja läheisillenne terveyttä ja kaikin puolin antoisaa tämän meneillään olevan vanhan ja tutun vuoden 2022 jatkoa. Ja aikanaan, jos suinkin mahdollista, jopa vielä parempaa Uutta vuotta 2023!

TEIDÄN AHTI POHJONEN

KOTILAISTEN SUKU 1/2022 • kahdeskymmeneskuudes vuosikerta • julkaisija Kotilaisten Sukuseura ry • päätoimittaja Lauri Kotilainen • ulkoasu Heikki Kotilainen • osoitteenmuutokset postikortilla: Lauri Kotilainen, Karnaistenkatu 43 C 45, 08100 Lohja, sähköpostilla: lauri@kotilaiset.fi • paino AM Digipaino, Helsinki 2022

Kotilaisten Sukuseuran hallitus

Puheenjohtaja
Ahti Pohjonen
Kivijärven sukuhaara
Lähderanta 20 E 8,
02720 Espoo
p. 040 522 4401
ahti.i.pohjonen@gmail.com

Sukulehden päätoimittaja
Jäsenrekisterin hoitaja
Lauri Kotilainen
Pielisjärven sukuhaara
Karnaistenkatu 43 C 45
08100 Lohja
p. 040 548 3820
lauri@kotilaiset.fi

Hallituksen jäsen
Lea Oravalahti-Pehkonen
Pielisjärven sukuhaara
Voimatie 2, 81700 Lieksa
p. 040 747 9427
leaorava@gmail.com

Varapuheenjohtaja
Riitta Kotilainen
Heinäveden sukuhaara
Pellervonkatu 2 C 46, 33540
Tampere
p. 040 507 2347
riittaskotilainen@surfnet.fi

Hallituksen jäsen
Eljas Kotilainen
Ylä-Savon sukuhaara
Kirmantie 526
74520 Iisalmi
p. 045 605 6516
eljas.kotilainen@gmail.com

Hallituksen jäsen
Ulla Kotilainen-Wallén
Heinäveden sukuhaara
Sankaritie 1 B 29,
00320 Helsinki
p. 040 96 86 449
ullaleena.wallen@gmail.com

Verkkopalveluvastaava
Ismo Kotilainen
Kivijärven sukuhaara
Ilvestie 4,
17500 Padasjoki
p. 044 021 0665
ismo.kotilainen@gmail.com

Varajäsen
Leena Carpén
Heinäveden sukuhaara
Haltijatontuntie 35 B,
02200 Espoo
p. 050 376 7404
leenacarpen@gmail.com

Taloudenhoitaja
Oili Reinikainen
Kivijärven sukuhaara
Kansakoulukatu 2-10 D 35,
04400 Järvenpää
p. 045 353 1947
oilikainen@hukassa.com

Muutitko?

■ Jos osoitteesi muuttuu, tai jos saat lähetykset väärällä nimellä tai osoitteella, muista ilmoittaa siitä! Mieluiten Postin ilmaiskortilla: Lauri Kotilainen, Karnaistenkatu 43 C 45, 08100 Lohja, tai sähköpostilla lauri@kotilaiset.fi
Ilmoita nimesi sekä vanha ja uusi osoitteesi. Viisinumeroinen jäsennumero lehden takakannen osoitelapusta auttaa parhaiten kohdistamaan muutoksen oikeaan henkilöön. Meitä on näet monia samannimisiä!

Näin liityt Kotilaisten Sukuseura ry:n jäseneksi

■ Kotilaisten sukuseuran jäseneksi pääsee jokainen Kotilaisista isän tai äidin puolelta polveutuva henkilö. Jäseneksi pääsee myös jokainen, joka on tai on ollut naimisissa tai avioliiton omaisessa suhteessa mainittuun sukuun kuuluvan tai siitä polveutuvan henkilön kanssa. Nämä henkilöt katsotaan sukuun kuuluviksi.

Seuran sääntöjen mukaan Kotilaisten sukuun kuuluvan, joka tahtoo liittyä yhdistyksen jäseneksi, on kirjallisesti ilmoitettava aikomuksestaan yhdistyksen hallitukselle, joka päättää jäseneksi hyväksymisestä.

Lähetä hallitukselle osoittamasi ilmoitus jäsenluettelon pitäjälle osoitteella: Kotilaisten Sukuseura ry., Lauri Kotilainen, Karnaistenkatu 43 C 45, 08100 Lohja, tai sähköpostilla lauri@kotilaiset.fi

Ilmoita seuraavat tiedot: Täydellinen nimesi ja osoitteesi sekä kotipaikkasi, jos se on eri kuin postitoimipaikka, sekä halutessasi syntymäaikasi. Kerro myös Kotilaisten sukuhaara (Kivijärven, Ylä-Savon, Heinäveden tai Pielisjärven), mikäli se on tiedossasi.

Kuluvan kolmevuotisen kauden jäsenmaksu 40 euroa on vahvistettu Lieksassa pidetyssä varsinaisessa kokouksessa 18.6.2022. Summa kattaa jäsenmaksun vuosilta 2022–2023–2024. Jäsenyys maksaa edelleenkin vain 13,33 euroa/vuosi.

LAURI KOTILAINEN

KOTILAISET KOKOONTUIVAT LIEKSASSA 2022

Kotilaisten Sukuseura kokoontui vuoden 1984 jälkeen uudelleen Lieksan Kristillisellä opistolla kesäkuussa 2022. Kokousväki ja opiston henkilökunta yllättivät toisensa myönteisyydellään. Oheisohjelmat Kotilaisten Sukumuseolla, opiston rantakodalla, Eva Ryynäsen museolla ja lopuksi konsertti Vuonislahden lavalla ylittivät odotukset. Oli upeaa olla mukana.

Ahti Pohjonen johti kokousta kokeneen järjestöihmisen osaamisella.

Lieksalaisen Kotilaisen Lea Oravalahti-Pehkosen Lieksaa esitellyt esitys henki tömäkkää kotiseuturakkautta. Egyptinkorpelaista lehdentoimittajaa Lauria läikäytti erityisesti esittely Viekin perinteisestä K-Marketista. Ensin Pajulan suku, nykyään Pehkosten.

Tapaaminen alkoi virallisella sukuseuran kokouksella Lieksan Kristillisen opiston juhlasalissa. Kokouksen veti puheenjohtajamme Ahti Pohjonen. Läsnä oli 45 suvun jäsentä.

Sukuseurassa on nykyisellään 363 melko aktiivia jäsentä. Seuran hallitukseen tuli yhden henkilön muutos. Juhani Enbergin tilalle tuli Lea Oravalahti-Pehkonen Pielisjärven sukuhaarasta. Muut hallituksen jäsenet jatkavat edelleen.

Päätettiin pitää jäsenmaksu ennallaan. Vain 40 euroa kolmelta vuodelta ei ole paljoa. Se merkitsee 13,33 euroa vuotta kohti.

Oili myi hienoja sukuseuran isännänviirejä, joita hallitus oli teetättänyt lisää, kysynnän mukaan.

Sukumuseolla

Pielisjärven Kotilaisten 30-vuotias sukumuseo muutaman kilometrin päässä opistolta, Kylänlahden Honkalanpäässä, odotti putsattuna sukukokousväkeä. Oli mukavaa olla vieraanvaraisten emäntien ja isäntien palveltavana.

Leimaavaa sukumuseollemme on sähköttömyys. Se asettaa haasteita valokuvien valaistukselle. Mutta upeaa oli tavata paljon sukulaisia, vuosien jälkeen, valaistuksesta välittämättä.

(Metkaa, miten monta autoakin mahtui pysäköintiin museon ympärille.)

Tattarin Paavo Kotilaisen tyttären Jenny Makkosen (syntyään Kotilainen) keräämää esineistöä vaalitaan museolla.

Jennyn oma rautasänkykin tuntuu odottavan yöpyjää. Tohtisiko kukaan?

Rantakodalla

Lauantai-iltana iso osa porukasta lähti itikoiden saattamana opiston isolle rantakodalle Viekijärven rantaan. Siellä oli tulet valmiina tulisijassa ja lampaan taljat penkkien pehmittiminä.

Jotkut suvusta jäsenistä olivat osanneet varautua muonalla ja juomalla ja auliisti muillekin makkaroita ja kyytipoikia jakoivat.

Iloinen puheensorina täytti kodan. Oli mukava tavata pitkästä aikaa lähisukulaisia ja vaihtaa sanoja vieraidenkin kanssa. Meillä oli Heinäveden sukuhaaran serkkutapaaminen ja kivaa oli.

Rantakodan tulisijan tunnelmavalaistus värjäsi lauantai-illalla naamamme. Jokainen jakoi omastaan. Oli mukava vaihtaa ajatuksia sukulaisten kanssa.

Hautuumaalla

Pyhäaamuna koitti perinteinen seppeleen lasku sankarihautausmaalla Lieksan kirkkopuistossa. Kokoonnuimme Heikki Varjan tekemän Lieksan sankarivainajien muistomerkin luona.

Puheenjohtajamme, reservin upseeri Ahti Pohjonen laski seppeleen vierellään varapuheenjohtaja Riitta Kotilainen. Riitta oli jakanut virren 577 sanoja halukkaille.

Niinpä kajautimme J. L. Runebergin sanoittaman isänmaallisen virren:

”Sun kätes, Herra, voimakkaan”.

Jälleen ajankohtainen on virren huokaus:

’Oi Herra, käy sä siunaamaan
nää rannat rakkaan synnyinmaan.
Suo aina rauha suloinen
ja estä sota verinen.’

Osa meistä kävi piipahtamassa viereisessä Reima ja Raili Pietilän suunnittelemassa valoisassa ja modernissa kirkossa.

(jatkuu seuraavalla sivulla)

”Satumaa”-tango savoksi ja kymmeniä muita. Baritoni Juha Kotilainen pisti parastaan, samoin Trio Tanguango kumppaneineen.

Sirkka-serkku tupsahti sukumuseolle naapurista. Ilo oli tavata. 1950-luvun alusta olemme Sirkan ja sukunsa kanssa toisemme tunteneet, sanoo Lauri.

Paaterin puukirkon veroista arkkitehtonista teosta ei liene missään muualla Suomessa. Lattia puuta, kaikki puuta. Ei ovissa kahvoja, kaikki puuta.

Eva Ryynäsen ateljeessa

Hautuumaan jälkeen suunnistimme kuvanveistäjä Eva Ryynäsen taiteilijakotiin Paaterin tilalle Vuonisjärvelle. Opas johdatti meitä tarinoillaan rakennukselta toiselle.

Mikä mielettömän hieno kokonaisuus! Galleriakahvila, pariskunnan asuintalo eli taiteilijakoti, ateljee ja kirkko. Kaiken oli Eva Ryynänen (1915–2001) suunnitellut ja veistänyt miehensä maanviljelijä Paavo Ryynäsen avustamana.

Eva Ryynänen toimi osapäivätaiteilijana ja maanviljelijänä aina kuusikymppiseksi asti.

Sen jälkeen pariskunta antautui täysin taiteen tekemiseen.

Aloitimme kierroksen galleriakahvilasta, jonne pujahdimme isojen pulleiden kahvipannujen välistä, jotka oli oviin kaiverrettu. Nautimme kaffet persoonallisesti isoista mäntypuista veistettyjen pöytien ääressä.

Seuraavaksi opas johdatti meidät taiteilijakotiin, jossa Eva ja Paavo olivat asuneet.

Kuistin lattiaan valetut runsaslukuiset hevosenkengät opastivat myös vieraita jättämään kenkänsä ulos. ”Hevosettii heitti kenkäsä”.

Kodin oli Eva tietysti tehnyt puusta. Koti oli aivan hurmaava, täynnä suurten pintojen veistoksia ja taidokkaita yksityiskohtia. Siellä on seitsemän veljestä niin seinällä kuin hiidenkivellä, kaiverrettuja penkkejä, jopa astiakaapin oveen oli loihdittu kurkia.

Seitsemän veljestä hiidenkivellä -teoksen Eva oli veistänyt nuorena naisena. Sillä hän pääsi opiskelemaan Suomen taideakatemiaan.

Kävimme myös Ryynäsen ateljeessa, entisessä navetassa. Se oli täynnänsä erikokoisia ja muotoisia, koristeellisia teoksia, myös puisia reliefejä. Monessa aiheena luonto, eläimet, kasvit.

Kristillisen opiston toiminnanjohtaja Tiina Ihalainen keskeytti vapaapäivänsä ja tuli tervehtimään Kotilaisia. Se oli kauniisti tehty.

Ahti ja Riitta laskivat Kotilaisten seppeleen Lieksan kirkkopuiston sankarivainajien muistomerkin luona. Aika olla hetki hiljaa.

Paaterin puukirkossa

Eva Ryynänen oli 76-vuotias kun hänen suurin työnsä, Paaterin kirkko valmistui.

Äärettömän kaunis harjakattoinen, tietysti puinen kirkko. Kauniisti kaiverrettua puuta ulko-ovista lähtien.

Jopa lattia on tehty puusta, katkaistuista puun rungoista upottamalla. Alttari on rakennettu suuren puun juurakosta.

Penkit on veistetty isoista puun rungoista ja niihin on kaiverrettu pieniä kukkia.

Konsertissa

Sukukokousviikonloppumme päättyi hienoon konserttiin. Juha Kotilainen oli muiden muusikoiden kanssa ajoittanut konsertin meidän aikatauluihimme sopivasti. Vuonislahden lavalle tuli myös muita kuuntelijoita.

Juha lauloi komealla baritonin äänellään, sellisti Matti Makkonen säesti ja Tanguango- naistrio soitti upeasti. Sade ulkona ei tunnelmaa latistanut. Konsertti oli hieno päätös unohtumattomalle sukukokousviikonlopulle.

Mutta ei meitä Kotilaisia sunnuntaina tien päälle tyhjin suin lähetetty. Vuonislahden kylätoimikunnan upeat rouvat loihtivat läksiäisiksi kunnon aterian viereisellä seurojentalolla.

RIITTA KOTILAINEN

Vuonislahden upeat emännät hellivät Kotilaisia.

Uusi hallituksen jäsen Lea Oravalahti-Pehkonen esittäytyy

Täältä Karjalan kunnailta olen kotoisin. Isän puolelta sukujuuret ovat luovutetussa Karjalassa Suistamolla, ja äitini suku on täältä Pohjois-Karjalasta, Pielisjärveltä, ukko-Veikko Kotilaisen Puronniemestä.

Perheeseeni kuuluu tietoliikenneasentaja-aviomies, joka on intohimoinen metsästäjä ja kalastaja, sekä kolme aikuista lasta ja kaksi lastenlasta.

Ensimmäisen työurani tein vaatetusteollisuuden parissa. Opiskelin myöhemmällä iällä uuden ammatin: ensin luokanopettajaksi ja sitten erityisopettajaksi.

Työtä opetustoimen parissa on kotikaupungissa Lieksassa riittänyt. Toimin nykyään erityisopettajana alakoulun puolella ja pidän kovasti työstäni. Työvuosia on vielä jäljellä.

Nuoresta pitäen olen ollut mukana kunnallisissa ja maakunnallisissa luottamustehtävissä. Viime vuonna yli kolmenkymmenen vuoden aktiiviuran jälkeen päätin jäädä jäähdyttelemään niistä hommista. Tällä hetkellä olen ”enää” ortodoksisen kirkon kirkolliskokousedustajana.

Monenlainen järjestötyö on tullut tutuksi vuosien varrella. Toimin muun muassa Pielisjärven Kotilaisten sukumuseoyhdistyksen puheenjohtajana muutaman kauden.

Nykyisin harrastelen enimmäkseen käsitöitä, lukemista, hiihtoa ja mummohommia.

Kesällä aika kuluu mökkeilystä Pielisen saaressa nauttien.

LEA ORAVALAHTI-PEHKONEN

Kipakan Kotilaisen, Jenny Makkosen museotahto toteutui aikaa myöten. Nyt museo Jennynkalliontiellä on 30 vuotta vanha, ja seisoo hyvin betonitolpillaan.

Pielisjärven Kotilaisten sukumuseo täytti 30 vuotta

Pielisjärven Kotilaisten sukumuseo on sijainnut Lieksan Kylänlahdessa nykyisellä paikallaan vuodesta 1992, eli 30 vuotta. Isossa hirsirakennuksessa on vuosien aikana pidetty monenlaisia juhlia, näyttelyitä ja tapahtumia. Paksu vieraskirja on täyttynyt vuosien aikana lukuisista kotimaisista ja ulkomaisista vierailijoista.

Haluatko tukea sukuseuran toimintaa vapaaehtoisella lahjoituksella? Jos haluat, älä käytä lahjoitusta maksaessasi pankkisiirrossa olevaa jäsenmaksutiliä, vaan sukuseuran tiliä nro **FI73 1279 3000 5074 48**. (Ulkomailta maksettaessa BIC=NDEAFIHH). Viitenumero on sama kuin jäsennumerosi. Viitenumero näkyy lehden liitteenä olevassa laskussa, sekä lehden takakannen osoitetarrassa.

Naapurin kesäpaikan isäntä Harald Wallenius ja Stihl-raivaussaha. Ympäristö siistittiin vieraita varten – oikein onnistuneesti.

Anneli pesi ikkunoita kirkkaiksi. Nyt sopii vieraiden tulla!

Kesäkausi 2022 käynnistyi kevään siivoustalkoilla, joihin osallistui yksitoista ihmistä. Ahkera porukka raivasi ulkona ympäristön pensaita ja puita. Sisällä tehtiin kunnon kevätsiivous. Samalla suunniteltiin sukuseuran vierailun kahvituksen järjestäminen ja siihen liittyviä tehtäviä. Onneksi joukostamme löytyi halukkaita korvapuustien leipojia, kahvin keittäjiä, ja muita ahertajia.

Vuosikokousväki pölähti paikalle

Lauantaina 18.6. oli Kotilaisten sukuseuran vuosikokousväen ohjelman mukainen vierailu museolla. Sukumuseohan sijaitsee Kylänlahden Honkalanpäässä, vain muutaman kilometrin päässä samassa kylässä, kuin kesän 2022 sukukokouspaikka Lieksan Kristillisellä opistolla.

Kuljetus opistolta museolle oli järjestetty henkilöautoilla, joihin kaikki vieraat mahtuivat ilmeisen sopuisasti. Reipas sadekuuro (ja hyttyset) tervehtivät autoista sisään kiiruhtavia sukulaisia.

Pielisjärven Kotilaisten sukumuseo ry:n puheenjohtajana toivotin kaikki vieraat tervetulleiksi, ja pidin museolle pienen esittelyn.

Halukkaat saivat tutustua tarkemmin museon esineisiin. Muuten aikaa oli vapaalle seurustelulle.

Taitavat käsitöiden tekijät ja leipojat olivat tuoneet pienelle myyntipöydällemme tuotteita, joita menikin mukavasti kaupaksi.

Vierailun päätteeksi oli mahdollisuus tutustua lähistöllä sijaitseviin vanhoihin Puronniemen tilan suku-aittoihin.

Lapset järjestivät museolle taidenäyttelyn

Heinäkuussa kylällä kesää viettävät sukulaistytöt Kaddy ja Siiri-Sofia (8 ja 11 v) päättivät järjestää museolla taidenäyttelyn. Tytöt leipoivat etukäteen pikkuleipiä.

Näyttelypäivänä 16.7.museolla oli 21 vierasta, jotka tutustuivat seinille ripustettuihin piirustuksiin kahvittelun lomassa.

Tilaisuus sai kehuja. Toiveita esitettiin uusinnalle ja muullekin lasten ja nuorten järjestämälle toiminnalle.

Kesäkautena 2022 kävi edellisten tapahtumien lisäksi vieraita ihan mukavasti. Museohan on auki aina kesäkausina sopimuksen mukaan.

Siispä tervetuloa kaikki sukulaiset, vieraidenne tai ystävienne kanssa. Näkemisiin museollamme, kaikki Kotilaiset!

ANNA-KAARINA PIRTTINIEMI

Eturivin runotyttö Pirkko Kotilainen Heinäveden ensimmäisestä sukukokouksesta 1954 on poissa

Kotilaisten sukuseuran pitkäaikainen jäsen, Pirkko Kotilainen (o.s. Kotilainen) nukkui pois 16.1.2022, päivälleen kolme kuukautta ennen yhdeksänkymmenenkahden vuoden ikää.

Pirkkoa jäivät kaipaamaan sukulaiset, ystävät ja kolme lapsenlasta, joista vanhin jäi Heinävedelle jatkamaan Pirkolle tärkeää Kotilan tilaa Heinävedellä. Pirkon aviopuoliso Antero nukkui pois vuonna 1996 ja vanhin poika Jussi menehtyi vuonna 2011.

Nuorimmainen poika Timo puolestaan nukkui pois vuonna 2021.

Pirkko kantoi ylväästi Kotilaisten sukunimeä ja hänelle oli kunnia-asia olla osana Kotilaisten sukuseuraa. Pirkolle sukuseura oli pikemminkin lämminhenkinen yhteisö, ikään kuin iso perhe, jonka yhteisiä kokoontumisia Pirkko odotti kovasti seinäkalenteria kurkkien.

Mainittakoon tässä, että vanhassa valokuvassa Sukuseuran perustavasta kokouksesta 1954 Heinäveden Kotilanmäeltä Pirkko istuu nuorena neitona eturivissä. Pirkko oli tähdellinen henkilö perustamiskokouksen muonitusjoukossa.

Nämä jälleennäkemiset ja riemukkaat hetket muiden Kotilaisten kanssa juurtuivat osaksi Pirkon elämänhistoriaa tuoden hänelle sekä merkityksellisyyden, että yhteenkuuluvuuden tunteita.

Näin Pirkko kuvaili runossaan erästä sukutapaamista, eli Kotilaisten päivää:

”…Kuulumiset toisillemme,
voimme täällä kertoa,
päivää viettää rupatellen
mennehiä muistaen,
tulevia tuumien.
Vuoden päästä taasen tullaan
toisiamme tapaamaan.
Siihen vielä pitkä aika
etukäteen aatellen.
Tämä päivä tärkeämpi
meille tällä kerralla.
Tervetulleet vielä kaikki,
tänne tänä päivänä!”

Vaikkei Pirkkoa enää tavata Kotilaisten yhteisissä tapaamisissa, hän tulee olemaan aina läsnä sukuseurassa: niissä menneissä ja tulevissa mukavissa hetkissä sekä riemun kiemuroissa, jotka syntyvät hyvin toimivassa yhteisössä.

Pirkon elämä jatkuu vehreässä Kotilaisten sukupuussa, jonka juuret ovat syvällä mullassa ja jonka runko ei horju kylmimmänkään tuulen tuiverruksessa.

JUULIA KOTILAINEN
Pirkon lapsenlapsi

Kun maksat Kotilaisten sukuseuran kolmivuotisjakson todella edullisen jäsenmaksun, varmistat painetun Kotilaisten suku -lehden postituksen kotiisi jatkossakin. Tämä huomautus ei koske seuramme kunniajäseniä. Kunniajäsenet on vapautettu jäsenmaksuista pysyvästi.

TERVETULOA NÄSIJÄRVELLE – MEIRÄMMERELLE!

Miksi ihmeessä ikänsä hoitotyötä tehnyt nainen on kesätöissä laivalla? Yhtäläisyyksiä on. Potilaita hoidetaan, asiakkaita palvellaan. Molemmissa on tärkeää tulla toimeen mitä erilaisimpien ihmisten kanssa. Eduksi on, kun kykenee ennakoimaan ihmisten tarpeita ja täyttää niitä.

Tervetuloa Pirkanmaan suurimmalle järvelle, tamperelaisittain Nässylle – melkein merelle! Oppaana on **Riitta Kotilainen**, kansilady, tarvittaessa myös laivaemäntä. Kaunis järvemme sijaitsee Tampereen pohjoispuolella. Näsinneula ja Särkänniemi ovat Mustalahden satamaa vastapäätä. Näsijärven vedet laskevat Tammerkoskea pitkin etelään Pyhäjärveen.

Hurjan kokoinen järvi: yli 700 saarta

Näsijärvi on Wikipedian mukaan 44 kilometriä pitkä ja 27 kilometriä leveä. Se ulottaa lahtensa pohjoisessa Kuruun asti. Nässyllä on yli 700 saarta. Tekeillä on 711:s saari ratikkalinjaa varten.

Tampereelta pääsee Muroleen kanavan ja Ruoveden kautta Virroille laivareittiä, joka on osa kansallisrunoilijamme Runebergin mukaan nimettyä Runoilijan tietä. Reittiä liikennöi 114 vuotta vanha höyrylaiva **Tarjanne**. Laiva muuten ensi kesänä luopuu öljystä polttoaineena, ja siirtyy takaisin koivuhalkoihin.

Mutta nyt emme hyppääkään Tarjanteen kyytiin, vaan **MS Nottbeckin**. Laivan on uudelleen nimennyt Finlaysonin puuvillatehtaan johtajan mukaan sen ostaja ja kippari Antti. Vieressä Mustalahden satamassa olisi myös 120 vuoden ikäinen **MS Intti**, mutta nytvalitsemme reilun kolmikymppisen.

Nottbeck on vesibussityyppinen laiva, joka on rekisteröity 63 henkilölle. Osa mahtuu aurinkokannelle, osa sisälle kalustettuun salonkiin. Miehistönä, anteeksi henkilöstönä on yleensä kippari ja kansimies, tai siis nyt kansilady. Välillä mukana seilaa myös cateringväkeä. Laiva kuljettaa tilausristeilijöitä ja välillä polkupyöriäkin.

Miksi vaihdoit kesäksi ammattia, kansilady?

Haastattelen nyt kansiladyä, eli itseäni. Miksi ihmeessä ikänsä hoitotyötä tehnyt nainen on kesätöissä laivalla? Mielestäni tässä eläkeiän kynnyksellä on oiva aika vaihtaa ammattia. Sitä paitsi, tämä työ on kivaa. Työpaikkana on hieno järvi!

Urani laivalla alkoi muutama vuosi sitten MS Intillä kansimiehenä. Nottbeckillä olin nyt kolmatta kesää. Viime talvena kävin saaristomerenkulun koulutuksen kahteen kertaan, jotta oppisin ja muistaisin.

Ajatuksena oli ymmärtää merenkulkua ja ohjata laivaa edelliskesiä enemmän. Sitä tosin ei tapahtunut, vaikka ajoittain päästin kipparin piipahtamaan muualla ajon aikana. Niinä hetkinä koin ylpeyttä ja itseni tärkeäksi.

Mitä kansiladyn töihin kuuluu? Ehkä tärkeintä on totella kipparia. Ennen laivan

liikkeelle lähtöä hän tarkistaa, että laiva on siistissä kunnossa, kuivaa kannen istuimet, asettaa Suomen lipun laivan perään, keittää kaffetta.

Satamaan palattua pyrin kansiladyna laittamaan paikat sellaiseen kuntoon, että ennen seuraavaa risteilyä olisi paikat mahdollisimman siisteinä ja roskat tyhjennettynä.

Kansimies on mukana laivan liikkeelle lähdössä ja rantautumisessa. Kipparin ohjeiden mukaan kansimiehenä irrottelen ja kiinnitän köysiä ja lepuuttajia. Olen jo oppinut, milloin ja miten vedän ja työnnän laivaa.

Onkin mahtava nähdä, miten laiva minunkin lihasvoimiani tottelee!

Laivaemännän rooli – miksipä ei

Mikäli asiakkailla on ruokailu risteilyn aikana, astuu laivaemäntä kuvioon. Silloin autan ruuan esille laitossa ja kattamisessa, ja autan kaikessa muussakin tarvittaessa.

Välillä tarjoilusta huolehtii cateringväki. Tärkeä homma on kiikuttaa kipparille ruokaa, mikäli sitä meille tarjotaan (yleensä tarjotaan), sekä tietysti riittävästi kaffetta.

Eksoottisin asiakaskunta viime kesänä oli 50 eteläafrikkalaista kaivospomoa ranskalaisten isäntien mukana. Niin kovaa puheenporinaa en ollut ennen kuullutkaan! Saaristolaisleivät eivät juuri heille maistuneet.

Sveitsiläisiä suunnistajia veimme hellepäiväksi Peronsaareen. Siinä oli catering-Sirpalla kuuma homma, paistaa muurinpohjalettuja useita kymmeniä. - Enimmäkseen kuitenkin kuskasimme Näsijärvellä suomalaisia juhlijoita ja tyky-päiväläisiä.

Pitää ennakoida ihmisten tarpeet

Hoitotyössä ja laivatyössä on yhtäläisyyksiä. Potilaita hoidetaan, asiakkaita palvellaan. Molemmissa on tärkeää tulla toimeen mitä erilaisimpien ihmisten kanssa. Eduksi on, kun kykenee ennakoimaan ihmisten tarpeita ja täyttää niitä. Molemmissa on huolehdittava ihmisten turvallisuudesta. Molemmissa on osin epämukavat työajat – töissä ollaan, kun muut ovat vapaalla. Henkilöstön yhteistyön toimivuus on ensisijaista, ja sitähän meillä on Nottbeckilla ollut.

Sitten toisaalta, hoitotyö on usein kovin hektistä ja vakavaa. Vesillä on usein aikaa istuskella ja nauttia upeista fiiliksistä, joita järvi ja avoin taivas tarjoavat. Potilailla on kipuja ja muita vaivoja, risteilyvieraat ovat iloisia ja tyytyväisiä.

Laivalla työtunnit riippuvat siitä, paljonko risteilyjä kippari on saanut buukattua. Hoitotyötä riittää yllin kyllin. Eli laivatyö on työn ja harrastuksen välimaastossa. Lähes aina nautittavaa.

Näsijärvi on ihana työpaikka

Näsijärvi on työpaikkani, ja millainen työpaikka se onkaan! Niin monenlainen ja aina ihana. Kauneimmillaan järvi silmissäni on, kun järven pinta on sileä – peilityyni se harvemmin on.

Joka hetki muuttuva järvi, erilaisia heijastuksia koko ajan, erilaisia sävyjä. Ehtymätön valokuvien lähde.

RIITTA KOTILAINEN

Suolammin maatilan tarina Kotilaisten suvussa

Seijan vesivärityö Suolammilta. Kuvaa 1960 lukua.

Maatiloja ostetaan ja myydään tilanteiden mukaan aikojen saatossa. Seuraavassa on tarinaa kotipaikkamme Suolammin historiasta Kiuruvedeltä.

Elettiin 1920-luvun loppupuolta. Ukkimme Mikko Kotilainen oli perustanut perheen Sonkajärven Sukevan Koiramäen maatilalle. Koiramäki on Ylä-Savon Kotilaisten sukuhaaran kantatila, kuten tässäkin lehdessä on aiemmin kerrottu.

Mikko lähti kotipaikaltaan perheensä kanssa Kiuruvedelle. Hän oli ostanut sieltä Suolampi-nimisen maatilan. Suolampi oli pinta-alaltaan noin 57 hehtaaria.

Oli peltoa, hakalaitumia, joutomaata ja metsää sekä tarvittavat rakennukset. Mikko oli osannut arvioida tilan olevan riittävä perheen elättämiseen.

Tarinan mukaan entinen omistaja oli saanut tilan taloudellisesti huonoon kuntoon. Ostohinta lienee siten ollut niin sanotusti kohdillaan.

Tila vaurastui ja laajeni työtä tekemällä

Perheeseen kuuluivat vaimo Anna Maria, lapset Anna Irene, Aili Heleena, Aune Maria, joka kuoli jo 17-vuotiaana, Pentti Mikael, sekä Otto Ville. Sisaruskaartiin kuului myös kaksi lasta, jotka kuolivat ihan pieninä.

Lapsista Otto jäi myöhemmin isännäksi tilalle. 1950-luvu lopulla tehtiin uusi navetta kymmenelle lehmälle. Lisänä oli hevonen, lampaita, kanoja ja välillä sikojakin.

1960-luvun loppupuolella tilalle tehtiin liiteri polttopuita ja koneita varten. Myös peltoa raivattiin lisää. Maatalouden kehittyessä ostettiin koneita.

Tärkeimpiä koneita olivat traktori, puimakone, mylly, kyntöaura, lapiorullaäes, kylvökoneet lannoitteille ja siemenille sekä moottorisaha. Talous lienee ollut tiukalla noina vuosina, ja varmaan myöhemminkin.

Otto ja Hilkka lastensa Ension (vasemmalla), Seijan ja Eljaksen kanssa 1965. Perheeseen syntyy seuraavana vuonna vielä Erkki.

Otto-isä ei ehtinyt nauttia ukin roolistaan

Otto oli siis isämme, ja olisi ollut myöhemmin ukki. Tosin ukin roolista hän ei päässyt koskaan nauttimaan, koska menehtyi 43-vuotiaana 1969.

Lapset Erkki 3-, Eljas 6-, Ensio 13- ja Seija 15-vuotiaina jäivät Hilkka-äidin huollettaviksi. Ei se ollut mitenkään helppo tehtävä järkytyksen ja surun keskellä.

Hilkan sisukkuudella sekä sukulaisten ja naapureiden tuella elämä lähti kuitenkin kantamaan. Varsinkin vanhimmat lapset joutuivat oppikoulun ohessa tekemään kovasti maataloustöitä yhteisen elämisen turvaamiseksi.

Myrsky toimitti tukkipuut uuteen kotitaloon

Yksi merkkipaalu tilan kehityksessä oli kesällä 1970 metsää kaatanut myrsky. Hilkka päätti

Ensio ja Wäinö Alvar traktorihommissa1992.

käyttää ukkosmyrskyssä kaatuneet tukkipuut hyväksi, ja rakennutti tilalle uuden asuinrakennuksen. Entisestä talosta ei ollut enää kunnostettavaksi. Siitä tehtiinkin myöhemmin viljankuivuri.

1980-luvun alussa salaojitettiin pellot. Sen jälkeen ei tilalla tehty isompia investointeja.

1983 vaihtui isännyys. Suolammin osti nimiinsä sisaruksista Ensio. Aikaa myöten karjanpito alkoi olla työlästä jo vanhentuvan ja epäkäytännöllisen navetan vuoksi. Siitä huolimatta lehmien lypsäminen jatkui.

Kohtalo näytti toistavan itseään traagisella tavalla

Ensio meni naimisiin Helenansa kanssa vuonna 1988. 1990 syntyi Wäinö-Alvar. Ensio menehtyi sairauden murtamana 41-vuotiaana 1998. Kohtalo näytti toistavan traagisella tavalla itseään.

Helena ja Wäinö Alvar muuttivat pääkaupunkiseudulle, joten tila jäi tyhjilleen. Pellot vuokrattiin tuolloin kahdelle viljelijälle. Luonto alkoi ottaa pihapiiriä takaisin. Pari rakennustakin sortui. Asuinrakennus pidettiin kuitenkin kunnossaan.

Tila on lähes vuosisadan jälkeen hyvissä käsissä

Wäinö Alvar myi omistamansa tilan kahdelle rajanaapurille tänä kesänä.

Näin päättyi vajaa sata vuotta Kotilaisten suvussa olleen maatilan elinkaari. Me Kotilaiset olemme pikkuhiljaa irrottautuneet kotipaikastamme. Juuret ovat edelleen Kiuruveden maisemissa ja onneksi voimme halutessamme käydä kotimaisemia katselemassa ja muistelemassa menneitä.

Onneksemme tila on nyt hyvissä käsissä, ja tulemme näkemään ammattitaitoisten maatalousyrittäjien viljelevän peltoja ja hoitavan metsiä.

Heillä on elinvoimaiset maatilat. He tarvitsevat lisämaata pysyäkseen alan kehityksessä mukana.

SEIJA HYHKÖ, OS. KOTILAINEN,
ELJAS KOTILAINEN, ERKKI KOTILAINEN,
WÄINÖ KOTILAINEN

HANKI SUKUSEURAN SALKOVIIRI KOTIPIHASI JUHLISTAJAKSI!

SUKUSEURAN VIIRISSÄ toistuu kunniajäsenemme, ja pitkäaikaisen puheenjohtajamme Vesa Kotilaisen suunnittelukilpailun 1999 voittamana suunnittelema pöytästandaari. Sen aiheena ovat fraktuurakirjain K, kultaiset tähkäkaaret ja nuottiavain. Viiri kuvastaa hyvin Kotilaisille tärkeitä perinteiden vaalimista ja musikaalisuutta.

Viirin materiaali on 100% digipainettua TEXMESH-polyesteria, joka on suosituin käytetyistä materiaalivaihtoehdoista. Mitoiltaan se on vakiokokoinen, 50 x 450 cm.

Viirin kustannusperusteinen hinta on 100 euroa plus postituskulut.

Postituskulut ovat sen verran huomattavat, että pääkaupunkiseudulla kannattaa mahdollisuuksien mukaan sopia tapaaminen allekirjoittaneista jomman kumman kanssa viirin saamiseksi sujuvasti perille hankkijalleen.

Kuulemiin tai näkemiin!
Terveisin
Ahti Pohjonen
ahti.i.pohjonen@gmail.com
040 5224401
Oili Reinikainen
oilikainen@hukassa.com
045 3531947

KOTILAISTEN RUNOJA

SYNTISÄKKI

Mitähän se
yläkerran isäntä oikein
minustakin tuumaa…

Vaikka aika siivosti
tässä on yritetty olla.

No, kohta sen tietää.
Tiistaina on taloyhtiön
kokous.

AJOPUU

Halusit vielä kokea minut.
Olen odottanut.

Rakkautesi,
pitkämielinen

Pielinen.

Timo Kotilainen Kangasalta luki runojaan Lieksan sukukokouksessa. ”Niitä on viiteen vuoteen tullut muutama tuhat pöytälaatikkoon ja muutamat ystäville. Kuva on viime kesältä mökkitiluksiltani Lieksasta, visakoivujen ja joulukuusien leikkuulta.”

Väinö Aleksanteri Kotilainen ansaitsee elämäkertansa jos kuka

Sotilashallintokomentaja, eversti Väinö Kotilainen (vas.) tapasi rintamalla eversti Laguksen Syvärin lohkolla syksyllä 1941. Taustalla sisäministeri Toivo Horelli. SA-kuva.

Toimittaja ja tietokirjailija Ahti Koskinen on tehnyt elämäkerran sukumme legendaarisesta edustajasta Väinö Aleksanteri Kotilaisesta. Kirja on melkein valmis. Jos tiedät V. A. Kotilaisesta tai hänen lähipiiristään jotakin, ehdit vielä pikaisesti vaikuttaa kirjan sisältöön.

Varatuomari, vuorineuvos, vt. pormestari, toimitusjohtaja, sisällissodassa Rudolf Waldenin esikuntapäällikkö, ministeri, jatkosodan aikana Mannerheimin määräämä Itä-Karjalan sotilashallintokomentaja ja niin edelleen. Tällainen mies oli Väinö Aleksanteri Kotilainen. Eikö tällainen mies ansaitse elämäkerran?

”Enso Kutsetin” mies

Heinävedellä vuonna 1887 syntynyt V. A. Kotilainen oli monessa mukana. Pisimmän työrupeaman hän teki Enso-Gutzeitin toimitusjohtajana, 20 vuotta aikavälillä 1924–44. Tästä ja edellä mainituista muista työ- ja luottamustehtävistä huolimatta miehestä ei ole laadittu minkäänlaista elämäkertaa.

Sellaisen tekeminen päätyi minulle tutustuttuani aivan muissa yhteyksissä Kotilaisen poikaan Paavoon. Tämä ehti kuitenkin kuolla juuri ennen kuin edes pääsin työn alkuun. Paavo oli antanut minulle muistitikun, johon hän oli kopioinut mittavan määrän isäänsä liittyvää aineistoa; kirjallisia dokumentteja ja valokuvia, opiskelu- ja työtodistuksia, kirjeitä ja muistioita.

Ryhdyin toden teolla kaivamaan tietoja V. A. Kotilaisesta. Kansallisarkiston Oulun toimipisteessä selasin Kajaanin Puutavara Oy:n

johtokunnan kokouspöytäkirjoja, Elinkeinoelämän keskusarkistossa Elkassa Mikkelissä kävin lueskelemassa Enso-Gutzeitin hallintoneuvoston papereita. Molemmat käynnit liittyivät Kotilaisen toimitusjohtajuuksiin näissä yrityksissä.

Asianajaja ja tilapäinen pormestarikin

Tutkin myös UPM:n keskusarkistoa Valkeakoskella ja Turun yliopiston arkistoa. Unohtaa ei sovi Kansalliskirjastoa, jonka digitoimia vanhoja sanomalehtiä oli kerrassaan ilo lueskella. Niistä kävi selville Kotilaisen toiminta Mikkelissä asianajajana ja muun muassa vt. pormestarina.

Kotilaisten sukuseuran puheenjohtajan Ahti Pohjosen kautta sain yhteyden vuorineuvoksen tyttärenpoikaan ja -tyttäreen Heikkiin ja Hilkkaan, jotka olivat 1950-luvulla viettäneet kaiket kesät ukin huvilalla tämän kanssa puuhastellen. Aidot silminnäkijät ja korvin kuulijat siis. Ukki kuoli vuonna 1959.

Mielestäni työn alla oleva yleisteokseni on paikallaan valottamaan Kotilaisen toimintaa laajemminkin, eikä vain metsäteollisuusyritysten johtajana. Haluan tuoda esiin mitä kaikkea muutakin Kotilainen touhusi. Ja sitähän riitti.

Kotilainen kohteli työväkeä hyvin

Erityisesti Kotilainen tuli aikanaan tunnetuksi työväen sosiaalisesta huollosta, niin fyysisten kuin henkistenkin olojen kohentamisesta. Terveydestä, asunnoista, eläkkeistä, kirjastoista ja valistuksesta ylipäätään.

Hän ei korostanut omaa panostaan. Kotilainen jakoi menestyksekkäästä työstään saamansa kiitokset alaistensa kanssa. Hän totesikin, että: ”Yhden miehen hatun alla ei kaikki maailman viisaus ole!”

Pitää vielä huomauttaa, että en ole tutkija, vaan historiasta kiinnostunut asian harrastaja. Virheitä teoksesta tulee varmasti löytymään, mutta ehkä myös sellaista tietoa, jota ei lähiomaisillakaan ole ollut tähän asti.

Jos joku osaa kertoa V. A. Kotilaisesta, hänen Elna-vaimostaan tai muista läheisistään, miksei ystävistäänkin, kiinnostavia seikkoja, ne voivat ehtiä vielä mukaan teokseen.

Ahti Koskinen julkaisi syksyllä teoksen Miehet jyvällä/Tarkka-ampujien jatkosotaa (Atrain&Nord).

AHTI KOSKINEN
Siltasaarenkatu 26 A 35, 00530 Helsinki
p. 040 730 3154
sähköposti: ahti.koskinen@surffi.fi

Väinö ja Elna Kotilainen Martta ja Janne Nyrkiön häissä Ensossa vuonna 1925. Enso-Gutzeitin pääkonttori ja useat laitokset toimivat siellä. Enso kuului Jääsken pitäjään.

Hyvinvointia päästä varpaisiin!

Monipuoliset ja maailmanlaajuiset Forever Aloe vera hyvinvointituotteet, 90 päivän asiakastyytyväisyystakuulla. Ainoa riski on voida paremmin!

Ota yhteyttä - Kerron mielelläni lisää.

Eivor Kotilainen
Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin asialla

puh. 050 4343 034, sp. **eivor@hotmail.fi**
tai tutustu tuotteisiin osoitteessa **www.eivor.myforever.cc**

Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
palautetaan osoitteella:
Kotilaisten Sukuseura ry
Lauri Kotilainen
Karnaistenkatu 43 C 45
08100 LOHJA

Tervetuloa Kotilaisten perinteiseen

PIKKUJOULUILTAAN

lauantaina 19.11.2022 kello 18.00

ravintola La Famigliaan, Keskuskatu 3, Helsinki.

Jospa laulamme jouluisia lauluja, ja muistelemme
muun muassa viime kesän Lieksan kokousta.

Paikalle odotellaan myös tonttua, joka lahjoo ne,
jotka muistivat pudottaa paketin pukinpussiin.

Syömme toki myös ja juommekin jotain,
jokainen oman makunsa mukaan. Listalta löytyy.

Arpajaisia varten olisi mukavaa saada voittoja.

Hei! Tänä vuonna ei tarvitse ilmoittautua.
Riittää, kun tulet paikalle.

LÄMPIMÄSTI TERVETULOA
KAIKKI KOTILAISET KAIKKIALTA!